

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Valgfag Forår 2021 for bacheloruddannelsen i psykologi (4. og 6. sem.) og bachelor-sidefag i psykologi (6. sem.)

Version: 1

Dato: 15-12-2020

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning:

<https://studieordninger.aau.dk/2020/20/1868>

Indholdsfortegnelse:

Flersprogethed i uddannelsessystemet..... 3

<https://moduler.aau.dk/course/2020-2021/BAPSY2020VM3?lang=da-DK>

Flygtninges liv: Et sociokulturelt og psykologisk perspektiv på flygtningefænomenet 9

<https://moduler.aau.dk/course/2020-2021/BAPSY2020VM1?lang=da-DK>

Sundhedpsykologi 19

<https://moduler.aau.dk/course/2020-2021/BAPSY2020VM5?lang=da-DK>

Visuelle metoder i kvalitativ forskning 28

<https://moduler.aau.dk/course/2020-2021/BAPSY2020VM4?lang=da-DK>

Lykke og livskvalitet - er det det samme? 34

<https://moduler.aau.dk/course/2020-2021/BAPSY2020VM2?lang=da-DK>

Valgfagenes temaramme

Målet med valgfagene er at muliggøre udbygning eller perspektivering af det psykologfaglige genstandsområde gennem teoretisk eller empirisk arbejde med emneområder inden for eller relateret til psykologien.

Undervisning og arbejdsform vil variere med valgfagets indhold og fokus, se beskrivelser under de enkelte valgfag.

Semesterets organisering og forløb

Den studerende skal vælge to valgfag til 5 ECTS eller et valgfag til 10 ECTS. Valgfrie moduler oprettes i det omfang, studienævnet vurderer, at der er tilstrækkelig tilmelding til dem. Hvis et valgfag ikke oprettes, tilbydes de tilmeldte studerende andre valgfag. De angivne valgfrie moduler udbydes og oprettes efter studienævnsbeslutning. Det betyder, at ikke alle valgfagsmoduler oprettes hvert år.

Eksamens

Valgfagets prøve består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedevarsel samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset. Disse opgaver kan bl.a. indebære aktiv deltagelse i igangværende forskningsprojekter (participant pools), som specificeres i semesterplanen

Syge- og re-eksamen: Skriftlig. Prøven er individuel. Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum. Sidelængde: 5-7 sider. Besvarelsen bedømmes af eksinator.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Sekretariatsdækning

Ankerlærer Hanne B.S. Knudsen, hannebsk@hum.aau.dk

Skemalægger Julie Christiansen julie@hum.aau.dk

Eksamens Annette Christensen annette@hum.aau.dk

Rekvisitionsbudget Lis Kragh lis@hum.aau.dk

Evaluerer Pia Thorsen pthorsen@hum.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnssekretær Andrea Dosenrode ad@hum.aau.dk

Modulbeskrivelse (en beskrivelse for hvert modul)

Modultitel dansk: Flersprogethed i uddannelsessystemet

Modultitel engelsk: Multilingualism and education

ECTS 5

STADS-kode HEA460013V

Placering

4. & 6. semester

Modulansvarlig

Hanne Bruun Søndergaard Knudsen (HK)

Hannebsk@hum.aau.dk

Noomi Matthiesen (NM)

Noomi@hum.aau.dk

Undervisere

Hanne Bruun Søndergaard Knudsen (HK)

Hannebsk@hum.aau.dk

Noomi Matthiesen (NM)

Noomi@hum.aau.dk

Type og sprog

Valgfag

Dansk

Mål

Viden

- Den studerende skal gennem modulet opnå viden om og forståelse for de udfordringer elever med flere sprog møder i uddannelsessystemet. Den studerende får et overblik over forskellige teoretiske tilgange til samt empiriske studier af feltet
- og kendskab til og forståelse for aktuel forskning indenfor området såvel som anvendelsesmulighederne for den erhvervede indsigt i psykologisk praksis

Færdigheder

- Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder til kritisk at vurdere forskellige teoretiske tilgange og empiriske studier af flersprogethed samt deres respektive videnskabsteoretiske baggrund
- At formidle og anvende tilgange og metoder på konkrete problemstillinger i relation til flersprogethed i uddannelsessystemet

Kompetencer

- Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til at håndtere videnskabelige tekster om sammenspillet mellem flersprogethed og uddannelsessystemet i en relevant teoretisk og metateoretisk sammenhæng og kunne evaluere disse selvstændigt og kritisk
- At kunne reflektere overfor holdet mellem anvendt forskning vedrørende flersprogethed og andre psykologiske fagområder
- At kunne identificere egne læringsbehov og egen faglig videreudvikling indenfor området

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Dette valgfag undersøger betydningen af nationalitet, etnicitet og flersprogethed i uddannelsessystemet. Kurset inddrager flere forskellige forskningstraditioner for at muliggøre en kompleks forståelse af de muligheder og udfordringer som elever, forældre, lærere/pædagoger og psykologer står overfor, når elever med flere sprog indgår i undervisningen. Undervisningen vil bestå af forelæsninger og case-arbejde fordelt på fire undervisningsgange.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS point svarende til 135 timer.

4 forelæsninger á 4 timer, dvs. 16 timer i alt.

Det forventes, at de studerende deltager aktivt undervejs.

Aktivitet	Timer
4 forelæsninger á 4 timer	16
Læsning og forberedelse	120

Antal forelæsninger: 4 á 4 lektioner

Deltagere

Valgfag er målrettet 4.og 6. semester på psykologiuddannelsen.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder	Pensum
1. Forelæsning	4 x 45	Introduktion til fagområdet	Hanne B. Søndergaard Knudsen & Noomi Matthiesen	Bang-Carlsen, B.B. (2017) Cenoz, J. (2013) Cho, G. (2000) Bialystok, E. (2017) Kofoed, J. (2011)
2. Forelæsning	4 x 45	Flere sprog i undervisningen	Hanne B. Søndergaard Knudsen & Noomi Matthiesen	Cenoz, J. & Gorter, D. (2017) Cunningham, C. (2019) De Angelis, G. (2011). Delbridge, A., & Helman, L. A. (2016). García-Mateus, S. & Palmer, D. (2017). Horst, C. & Gitz-Johansen (2010). Knudsen et al. (2020) Jared, D., Cormier, P., Levy, B. A., & Wade-Woolley, L. (2011). Lagerman, L. (2015). Undervisningsministeriet (2017a).
3. Forelæsning	4 x 45	Forældresamarbejde med flere sprog	Hanne B. Søndergaard Knudsen & Noomi Matthiesen	Bregnbæk, S., Arent, A., Martiny-Bruun, A., & Jørgensen, N.J. (2017). Laursen, H. P. (2013). Matthiesen, N. & Ovesen, M. (2020). Schneider, C., & Arnot, M. (2018).

4. Forelæsning	4 x 45	Identitet, deltagelsesmuligheder og flersprogethed	Hanne B. Søndergaard Knudsen & Noomi Matthiesen	Allen, Q. (2013). Bundgaard, H. & Gulløv, E. (2011). Gilliam, L. (2018). Matthiesen, N. (2017). Medrano, J.D. (2018).
-----------------------	--------	--	---	---

Eksamens

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset.

Kurset indebærer en mindre essayopgave i forbindelse med hver undervisningsgang (300-500 ord pr. essay).

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetal: 5-7 sider.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Litteratur (497 sider)

1. Introduktion til flersproget

- Bang-Carlsen, B.B. (2017). Andetsprogstilegnelse i et flersprogligt og flerkulturelt perspektiv. Kap.10 I: K. M. Hedegaard, A.M. Kvols & B.V. Petersen (red.) Pædagogik og Lærerfaglighed – 18 bidrag. (s. 171-188). Aarhus: KLIM. [17 sider]
- Cenoz, J. (2013). Defining Multilingualism, *Annual Review of Applied Linguistics*, 33, s. 3-18. Cambridge University Press. [15 sider] <https://search-proquest-com.zorac.aub.aau.dk/docview/1462366360/fulltextPDF/DBE1FAC6AF1847FAPQ/1?accountid=8144>
- Cho, G. (2000) The Role of Heritage Language in Social Interactions and Relationships: Reflections from a Language Minority Group, *Bilingual Research Journal*, 24:4, 369-384, [15 sider] <https://doi.org/10.1080/15235882.2000.10162773>
- Bialystok, E. (2017). The Bilingual Adaptation: How Minds Accommodate Experience. *Psychological Bulletin*, 143(3), 233-262 [30 sider] <https://psycnet.apa-org.zorac.aub.aau.dk/doi/10.1037/bul0000099>
- Kofoed, J. 2011. Race, etnicitet, nationalitet, tosproget – hvad taler vi om? *Københavnerstudier i tosproget*, 61: 44-56. [12 sider]

2. Flere sprog i undervisningen

- Cenoz, J. & Gorter, D. (2017) Minority languages and sustainable translanguaging: threat or opportunity? *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 38(10), 901-912, [11 sider] DOI: 10.1080/01434632.2017.1284855
- Cunningham, C. (2019). When ‘home languages’ become ‘holiday languages’: teachers’ discourses about responsibility for maintaining languages beyond English. *Language, Culture and Curriculum*. [15 sider] <https://doi.org/10.1080/07908318.2019.1619751>
- De Angelis, G. (2011). Teachers’ beliefs about the role of prior language knowledge in learning and how these influence teaching practices. *International Journal of Multilingualism*, 8(3), 216-234, [16 sider] <https://doi.org/10.1080/14790718.2011.560669>
- Delbridge, A., & Helman, L. A. (2016). Evidence-based strategies for fostering biliteracy in any classroom. *Early Childhood Education Journal*, 44(4), 307–316. [9 sider] <https://doi.org/10.1007/s10643-015-0712-7>
- García-Mateus, S. & Palmer, D. (2017). Translanguaging pedagogies for positive identities in two-way dual language bilingual education, *Journal of Language, Identity & Education*, 16(4), 245-255, [10 sider] <https://doi.org/10.1080/15348458.2017.1329016>
- Horst, C. & Gitz-Johansen 2010. Education of ethnic minority children in Denmark: monocultural hegemony and counter positions, *Intercultural Education* 21(2): 137-151. [14 sider]
- Knudsen, H.B.S, Donau, P., Mifsud, C.L., Papadopoulos, T.C., & Dockrell, J.E. (2020). Multilingual Classrooms - Danish Teachers’ Practices, Beliefs and Attitudes. *Scandinavian Journal of Educational research*. <https://doi.org/10.1080/00313831.2020.1754903>
- Jared, D., Cormier, P., Levy, B. A., & Wade-Woolley, L. (2011). Early predictors of biliteracy development in children in French immersion: a 4-year longitudinal study. *Journal of Educational Psychology*, 103(1), 119–139. [20 sider] <https://doi.org/10.1037/a0021284>

- Lagerman, L. (2015). Ethnic Minority Students in – or out of? - Education: Processes of Marginalization in and across School and Other Contexts. *Outlines. Critical Practice Studies*. 16 (2), p. 139-161. (20 sider).
- Undervisningsministeriet (2017a). *Organisering af folkeskolens undervisning af tosprogede elever - en vejledning*: Ed: Lausten, L.N. and Greve, L., side 15-29 [14] <https://uvm.dk/publikationer/folkeskolen/2017-organisering-af-folkeskolens-undervisning-af-tosprogede-elever>

3. Forældresamarbejde med forældre med flere sprog

- Bregnæk, S., Arent, A., Martiny-Bruun, A., & Jørgensen, N.J. (2017). Statens eller familiens børn? Tvang og omsorg i mødet mellem nytilkomne familier og danske daginstitutioner. *Forskning i pædagogers profession og uddannelse*. 1(2) s. 54-67. [13 sider]
- Laursen, H. P. (2013). Biliteracy og skriftsprogstilegnelse. I H. P. Laursen (Ed.), *Literacy og sproglig diversitet* (pp. 11–48). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. [37 sider]
- Matthiesen, N. & Ovesen, M. (2020). Skole-hjemsamarbejde med etniske minoritetsfamilier. Aarhus: KLIM. Kap. 2 (s. 35-51), kap. 3 (s.56-74), kap. 4 (s. 80-103), kap. 5 (s. 109-132). [80 sider]
- Schneider, C., & Arnot, M. (2018). Transactional school-home-school communication: Addressing the mismatches between migrant parents' and teachers' views of parental knowledge, engagement and the barriers to engagement. *Teaching and Teacher Education*, 75, 10-20 [10 sider]. <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/doi/10.1016/j.tate.2018.05.005>

4. Identitet, deltagelsesmuligheder og flersprogethed

- Allen, Q. (2013). Balancing school and cool: tactics of resistance and accommodation among black middle-class males. *Race, Ethnicity and Education*. 16 (2) p. 203-224. [21 sider]
- Bundgaard, H. & Gulløv, E. (2011). Children of Different Categories. Educational Practice and the Production of Difference in Danish Daycare Institutions. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 32 (1), p. 145-155. [10 sider]
- Gilliam, L. (2018). *Minoritets-danske drenge i skolen. Modvilje og forskelsbehandling*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Kap. 1&2, s. 14-55. [47 sider]
- Matthiesen, N. (2017). "Føler du dig som dansker, Bilaal?": En analyse af kategoriseringsdynamikker i en dansk fjerde klasse. *Barn*. 2(3), s. 89-103. [14 sider]
- Medrano, J.D. (2018). Multilingualism and European Identification *Sociological Inquiry*, 88(3), 410–434 [24 sider]. <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/doi/10.1111/soin.12211>

Modultitel dansk: Flygtninges liv: Et sociokul **turelt og psykologisk perspektiv på indvandring**

Modultitel engelsk: Refugees' lives: A sociocultural and psychological perspective to immigration

ECTS 5 ECTS

STADS-kode HEA460011V

Placering

4./6. Semester

Modulansvarlig

Paula Cavada-Hrepich (PC) pcavadah@hum.aau.dk

Sarah Awad (SA) awads@hum.aau.dk

Undervisere

Sarah Awad (SHA) awads@hum.aau.dk

Paula Cavada-Hrepich (PAH) pcavadah@hum.aau.dk

Daniel Rosengren (DRO) Rosengren@hum.aau.dk

Trine Lund Thomsen (TT) tl@hum.aau.dk

Peter Clement Lund (PCL) pclment@hum.aau.dk

Alfred Thomas Bordado Sköld (AS) alfred@hum.aau.dk

Type og sprog

Valfag

Engelsk og Dansk

LÆRINGSMÅL

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- Viden om og grundig forståelse af relevante begreber, teorier, og tematikker inden for forskellige problemstillinger knyttet til flygtningefænomenet.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i at:

- Beskrive og redegøre for relevante og forskellige begreber og tematikker relateret til de psykosociale dimensioner af menneskers mobilitet
- Beskrive og redegøre for relevante metodiske og analyse tilgange til forståelse af flygtningefænomenet
- Reflektere over ovenstående i konkrete afgrænsede sammenhænge
- Forklare sammenhænge og analysere valgfagsrelevante tematikker under vejledning.

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til at:

- Anvende viden om og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge relevante psykologiske problemstillinger i relation til flygtningefænomenet på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

In 2015, the number of first-time asylum seekers in the member states of the European Union (EU), Norway and Switzerland reached 1,255,600 cipher that double the amount of application of the previous years. This created a migration crisis that challenged and questioned the policies and values related to consideration and treatment of refugees and migrants, across Europe. This situation was not different in Denmark, where the number rose from 15 to 21 thousand (Eurostat 2016). Although nowadays the number of asylum seeker applications is similar to the one on 2014, the number of migrants in Europe keeps increasing. Refugees and migrants seem, on the one hand, to face very different challenges, but on the other hand they are often not clearly differentiable. In some countries, for example, there might be no armed conflict or overt persecution, but people live in fear. Besides conflict and persecution, starvation is another condition that might force people to leave certain areas or even countries, such that otherwise they would not survive. Despite these differences and hard-to-

define grey areas, refugees and migrants share, certain commonalities: they are portrayed as “the others”. From the host country perspective, the culturally constructed categories of different forms of migration (refugees, migrants, asylum seekers) provide a framework to make sense of people’s mobility, legitimizing or de-legitimizing some kinds of migrants with respect to others. Besides, the construction of the otherness in form of migrants is inherently related to the construction of “we-ness” in terms of national identity and community spirit. Nordic countries have a long and well-established tradition of hospitality and integration, but they too are facing a difficult challenge before the new phenomena of collective mobility from other areas of the world. Besides logistic, economic and employment problems, our societies and the single citizens are required to make-sense of these phenomena and deal with the dilemmas of preserving the continuity of culture and coping with the ambivalences of dealing with otherness (namely minority groups) that generates uncertainty in a traditionally welcoming welfare state.

In this five-day course will try to provide psychology students with some theoretical and empirical tools to understand the psycho-social dimensions of people’s mobility from different disciplines (e.g., Cultural psychology, sociology, etc.) and theoretical perspectives (e.g., social representations theory, social movement studies, mental health studies, etc.). The course will combine lectures, field visits and group activities that aim to give space for continuous reflection and critical thinking.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Aktivitet	Timer
<i>3 forelæsninger à 2 timer</i>	6
<i>3 forelæsninger à 4 timer</i>	12
<i>3 group work à 2 timer</i>	6
<i>1 group work à 1 time</i>	1
<i>Læsning og forberedelse</i>	110

Antal forelæsninger: 10

Antal seminartimer: 0

Antal seminarhold: 0

Deltagere

Valgfag er målrettet 4.og 6. semester på psykologiuddannelsen.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
Day 1			
1. Forelæsning	2x 45 min.	The social and cultural psychology of migration and refugees	PAH
2. Forelæsning	2x 45 min.	Experiencing change: Ruptures and transitions in mobility	SHA
3. Group work	2x 45 min.	Visual Dialogues about Immigration and Refugees in the urban and online space	SHA
Day 2			
4. Forelæsning	4x45 min.	Refugee children's experiences of migration	PAH
5. Group work	2x45 min.	Essay discussion	PAH
Day 3			
6. Forelæsning	4x45 min.	Migration, belonging and transnational identities	TT
Day 4 (After april)			
7. Forelæsning	4x45 min.	Who's life is grievable?	PL+AS
8. Group work	2x45 min.	Group work	PAH
Day 5			
9. Forelæsning	2x45 min.	Refugees' lives in a foreign country: 'being other' in the public sphere and the road towards conviviality	DRO
10. Final discussion	1x45 min.	Final discussion	PAH & SHA

Eksamens

Active participation in the module's series of lectures and discussion sessions is required. Active participation is defined as reading of set literature, preparing a written essay of 3-5

pages, 75 percent attendance of the module's series of lectures and discussion sessions, oral presentations and active participation in discussions.

If a student does not meet the requirements for active participation, the following exam will be undertaken:

An internal written exam: The exam is a take-home assignment on a topic approved by the module coordinator.

The assignment paper must comprise a minimum of five pages and a maximum of seven pages.

The assignment paper will be evaluated by the examiner.

Evaluation: pass/fail

Forelæsningsmønster/Pensum:

DAY 1

1: The social and cultural psychology of migration and refugees (2T)

v/ Paula Cavada-Hrepich

In multicultural urban spaces of Europe, a complex dialogue takes place, in which migrants and locals produce meaning and visible/invisible borders to regulate their everyday life. This process is strictly related to the issue of collective identities and practices. In this lecture, we will explore the multisensorial dimensions of border dynamics in public space and time, in relation to the integrative or discriminative potential of urban public space, how they enhance or inhibit social processes. Migration means the encounters with new spaces, practices, sounds, smells and lightening. How these elements contribute to the life experience of refugees and to the trajectory of their inclusion in the host society? What is the contribution of cultural psychology in studying these phenomena?

Recommended readings:

- Jetten, J., & Esses, V. M. (2018). The Reception of Immigrants and Refugees in Western Countries: The Challenges of Our Time. *Journal of Social Issues*, 74(4), 662-673. doi: 10.1111/josi.12292 (11 pages)
- Kramer, S. (2005). Getting Closer: Methods of Research with Refugees and Asylum Seekers. In D. Ingleby (Ed.), *Forced Migration and Mental Health: Rethinking the Care of Refugees and Displaced Persons*. New York: Springer. Ch. 8, pp. 129-148 (20 pages)
- Marsico, G. (2016). The borderland. *Culture & Psychology*, 22(2), 206-215 (9 pages)
- Mirdal, G. M., Ryding, E. & Sondej, M. E. (2012). Traumatized Refugees, their Therapists, and their Interpreters: Three Perspectives on Psychological Treatment. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, Vol. 85. The British Psychological Society. Pp. 436-455 (20 pages)

2: Experiencing change: Ruptures and transitions in mobility (2T)

v/ Sarah Awad

This idea of leaving what one conceives as “home” brings to the fore the notion of rupture as well as the necessity to go through a certain transition period in order to resume some continuity in one’s life trajectory. This lecture will discuss different psychological processes involved in the interplay between ruptures and transitions, and how do we make sense of change. It will also tackle the crucial role of narratives and storytelling in making sense of ruptures and transitions.

Recommended readings:

- Märtsin, M., & Mahmoud, H. W. (2012). Never at Home? Migrants Between Societies. In The Oxford Handbook of Culture and Psychology, 730-745. (16 pages)
- Zittoun, T. (2009). Dynamics of life-course transitions: A methodological reflection. In J. Valsiner et al. (Eds.) Dynamic Process Methodology in Social and Developmental Sciences (pp. 404-429) New York: Springer. (26 pages).
- Jackson, M. (2002). The politics of storytelling: Violence, transgression, and intersubjectivity (Vol. 3). Copenhagen: Museum Tusculanum Press. (50 pages).

3: Visual Dialogues about Immigration and Refugees in the urban and online space (2T)

v/ Sarah Awad

This workshop looks at images circulating in the urban and online space in Denmark in relation to refugees and immigration in the form of photos, posters, memes, billboards, and graffiti. Discussing how those images form part of the public discourse about the topic, and how do people position themselves from the topic through producing, transforming, and destructing images.

Recommended readings:

- Doerr, N. (2017). Bridging language barriers, bonding against immigrants: A visual case study of transnational network publics created by far-right activists in Europe. *Discourse & Society*, 28(1), 3-23.
- Awad, S. (in press). Urban Dialogues: The lives and after-lives of political street art images. *City*. (12 pages)
- Lonchuk, M. & Rosa, A. (2011). Voices of graphic art images. In Märtsin, M., Waggoner, B., Aveling, E. L., Kadianaki, I., & Whittaker, L. (Eds.), *Dialogicality in focus: Challenges to theory, method and application*. Nova Science Publishers. (17 pages)

DAY 2

4: Refugee children's' experiences of migration (4T)

v/ Paula Cavada-Hrepich

In this session we will discuss the categories of 'childhood' and 'refugee', and how they shape the practices in which children are participate in daily. Moreover, it will make an argument for the relevance of bringing the child's perspective into the migratory phenomena.

Recommended readings:

- Christopoulou, N., & de Leeuw, S. (2008). Changing childhoods: Migrant children and the confrontation of uncertainty. In *Childhood: Changing Contexts* (pp. 239-264). Emerald Group Publishing Limited. (15 pages)
- Darcey M. Dachyshyn, D. & Kirova (2008). Understanding Childhoods in-between: Sudanese Refugee Children's Transition from Home to Preschool. *Research in Comparative and International Education*, 3(3), pp. 281 – 294. (14 pages)
- Eskner, J., & Orellana, M. (2005). Liminality as linguistic process: Immigrant youth and experiences of language in Germany and the United States. In J. Knörr & A. Nunes (Eds.), *Childhood and migration: From experience to agency* (pp.175-206). Bielefeld & Somerset, NJ: Transcript and Transaction Publishers. (31 pages)
- Moldenhawer, B. (2018). Følelsesarbejde med asylsøgende børn. *Tidsskrift for Professionsstudier*, 14(27), 22-32. Hentet fra <https://tidsskrift.dk/tipro/article/view/110400> (10 sider)
- Vitus, K. (2010). Waiting time: The de-subjectification of children in Danish asylum centres. *Childhood*, 17(1), 26-42. (16 pages)
- Vitus, K., & Nielsen, S. S. (2011). Leveforhold + konsekvenser. *Asylurn i Danmark: en barndom i undtagelsestilstand* (pp.25-137). Hans Reitzel. (112 pages)

5: Essay discussion (2T)

v/ Paula Cavada-Hrepich

The students discuss in groups of 4 their essays considering the lectures of the day. They will after present the main points of discussion and doubts.

DAY 3

6: Migration, belonging and transnational identities (4T)

v/ Trine Lund Thomsen

After visiting The Danish Emigration Archives in Aalborg, this lecture will introduce the students to migration and integration processes through the lens of both emigration and immigration. The lecture will take point of departure in a case study concerning integration process of descendants of Danish emigrants to Argentina and their relation to Denmark and the Danish cultural heritage. The focus is placed on how ties and belonging to respectively Argentina and Denmark changes over time from generation to generation and how this is contextualized in place and space. The knowledge gained through the Danish Argentine case study will be compared with similar knowledge on immigrants' integration process in Denmark.

Recommended readings:

- Berry, J. W. (1997). Acculturation and Adaption in a New Society. *International Migration*, 30, pp. 69-91. (13 pages)

- Christensen, P. S. & Thomsen, Trine L. (forthcoming) *Transmissions and Transformations: Comparing late-generation Danish ethnicity in America and Argentina.* (12 pages)
- Elias, N. & Scotson, J. L. (1994). Introduction: A Theoretical Essay on Established and Outsider Relations. *The Established and the Outsiders.* (pp xv – lii). London: Sage. (10 pages)

DAY 4

7: Who's life is grievable (4T)

V/ Peter Clement Lund & Alfred Bordado Sköld

From Sophocles' *Antigone* to 'The Mothers of the Plaza de Mayo' in Buenos Aires, the realm of politics has been the realm of *necropolitics*. Revolutions run on grief, as do the persistence of non-violent political struggles. This lecture focus on the intimate relationship that bonds the living to the rank of the dead in general, and issues surrounding refugees in particular. Our point of departure are Judith Butler's frequently repeated and necessarily interrelated questions: "What counts as a liveable life and a grievable death?", and Hans Ruin's ditto "Where do we draw the border between our dead and the dead of the others, and to what consequence?". Along these lines, we attempt to show how any notion of what goes as "life", "human", "us" and "them" connects with questions, dilemmas and aporias related to death and grief.

Recommended readings:

- Sophocles (495–406 B.C), *Antigone*: https://mthoyibi.files.wordpress.com/2011/05/antigone_2.pdf. (20 pages)
- Butler, J. (2006). *Precarious Life: The Powers of Mourning and Violence* (Preface + Chapter 2, Violence, Mourning, Politics). New York: Verso. (30 pages)
- Ruin, H. (2018). *Being with the dead – Burial, Ancestral Politics, and the Roots of Historical Consciousness* (Introduction). Stanford: Stanford University Press. (10 pages)

8: Group Work (2T)

v/ Paula Cavada-Hrepich

The students will analyse a case in groups considering the concepts and theories learned so far in the course. They will after present the main points of discussion and doubts.

DAY 5

9: Refugees' lives in a foreign country: 'being other' in the public sphere and the road towards conviviality (2T)

v/ Daniel R. Olsen

In this lecture we will be examining refugees' lives in the public sphere of the hosting country, where they will be immediately labelled as outsiders or intruders, courtesy of the very label that they have been prescribed; refugees. This status has severe implications, for instance with regards to the legal status that refugees are granted vis-à-vis national citizens. In terms of participation in the public sphere, refugees (and often migrants) are often marginalized as well, their views are denigrated, they are perceived as backwards, sometimes even as savages. They may be mocked in public, or told to 'get back to where they came'. Certainly, they often face a hostile climate in the hosting country. This leads us to ask what can be done and how we should approach the contemporary challenges of global mobility, both with regards to people, but also with regards to ideas, goods, capital, information, images, etc. With these in mind, we shall address the public sphere from a Habermasian perspective and investigate the social and individual processes of learning and development in Danish society following the years since the 'refugee crisis' of 2015.

Recommended readings:

- Chaudhary, S.; Avis, M & Munn-Giddings, C. (2013). Beyond the therapeutic: A Habermasian view of self-help groups' place in the public sphere. *Social Theory & Health*, 11(1), 59-80. (12 pages)
- Arendt, H. (1978) *We refugees*. In "The Jew as pariah: Jewish identity and politics in the modern age." Grove Press <https://www.authorsforpeace.com/we-refugees-by-hannah-arendt.html>

10: Conclusions and wrap up (1T)

v/ Paula Cavada-Hrepich & Sarah Awad

This final session will contain some general conclusions based on the course's lectures and an open discussion on the main aspects, theories and issues touched upon during the five days of the course. This will be done in light of some relevant literature –both classic and modern – in which meaning-making processes from refugees' experiences are emphasized from different theoretical and analytical approaches (phenomenological, narrative based, life course analysis, etc.).

Recommended readings:

- Schuetz, A. (1944). The Stranger: An essay in social psychology. *The American Journal of Sociology*, 49(6), 499-507. (8 pages)

SUNDHEDSPSYKOLOGI F 2021

Modultitel dansk: Sundhedspsykologi, valgfag, modulkode BAPSY2020VM5

Modultitel engelsk: Health Psychology

5 ECTS

STADS-kode HEA460015V

Placering

Forårssemester 2021, 4. eller 6. semester (kan ikke vælges af BA-sidefagsstuderende)

Modulansvarlig

Mette Kold (MK) (mkoj@hum.aau.dk)

Undervisere

Mette Kold (MK), Charlotte Glintborg (CG) (cgl@hum.aau.dk), Kristine Kahr Nilsson (KKN) (kkn@hum.aau.dk), Patrick Karl Bender (PKB) (pbender@hum.aau.dk), Tia G.B. Hansen (TH) (tia@hum.aau.dk), Josefine Dilling Linneberg (JDL) (jdilling@hum.aau.dk)

Seminarholdere

Hver undervisningsgang består af tre timer, hvoraf de to første timer er forelæsning, og den sidste er seminar og/eller øvelser. Den undervisningsansvarlige på dagen afholder øvelser og seminarer.

Type og sprog

Valgfag.

Dansk.

Mål

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere:

Viden om og forståelse af

- centrale og klassiske teorier om sundhedspsykologisk teori og metode
- videnskabelige sundhedspsykologiske begreber vedrørende sundhed i videnskabshistorisk belysning
- forholdet mellem teori og empiri inden for sundhedspsykologi
- hvordan interaktionen mellem somatiske, fysiologiske, psykiske, kontekstuelle og kulturelle faktorer har betydning for manifestationen af symptomer, behandling, sundhedsfremme og forebyggelse.

Færdigheder

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det sundhedspsykologiske område
- at redegøre for og formidle sundhedspsykologiske problemstillinger
- at vurdere relevante tilgange til forståelse af, undersøgelse af og intervention i forhold til sundhedspsykologiske problemstillinger
- at vurdere sundhedspsykologiske dilemmaer og etiske problemstillinger.

Kompetencer

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere sundhedsspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af sundhedsspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om sundhedsspsykologi til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige modular/semestre

Sundhedsspsykologien har som speciale eksisteret i over 30 år. Dens genstandsfelt er bredt, idet dens udgangspunkt er den bio-psyko-sociale menneskeforståelse, og ofte er den også tværfaglig i sin anvendelse.

Særligt det forskningsmæssige fokus, hvor en detaljeret forståelse af de biologiske mekanismer ses i sammenhæng med de psykosociale faktorer, har været i vækst. Feltet er blevet mere komplekst, samtidig med at der kommer mere specifikke inputs til, hvordan sundhedsspsykologen kan gøre en reel forskel, dels i sundhedsfremmearbejdet, dels i både fysisk og psykisk sygdomsbehandling og dels inden for rehabiliteringsområdet.

Forelæsningsrækken dækker temaerne angst, depression, stress, kroniske smerter og funktionelle lidelser. Der fokuseres på ungdommens særlige udfordringer samt på kronisk sygdomssvækelse og alderdom. Perspektivet er gennemgående behandlingsmulighederne i den sundhedsspsykologiske rammeforståelse.

Sideløbende reflekteres over den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle, og hvordan man i den professionelle rolle kan arbejde kreativt med rammerne, eksemplificeret gennem en lang række projekter og eksperimenter.

Modulet består af 8 undervisningsdage á 3 timer, i alt 24 timer. Hver kursusdag består af 2 timers forelæsning og 1 timers seminar- og/eller øvelser. Der sættes fokus på:

- Sundhedsspsykologiens genstandsområde.
- Psykologiske mistrivselstemaer som angst, depression og stress i sundhedsspsykologisk belysning.
- Sundhedsspsykologiens behandlingsmuligheder i forhold til forskellige typer kronisk sygdom og alderssvækelse.
- Komplekse symptom- og sygdomsbilleder og sundhedsspsykologisk behandling af disse.
- At være pårørende til en symptom- eller sygdomsramt, herunder sorg og reaktioner på tab og traumer.
- Hvordan mindfulness og compassion i stadig stigende grad bruges i (sundheds)psykologien, både til sygdomsramte og til deres pårørende.
- Betydningen af underviserens / terapeutens / den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle.
- Historisk / kritisk perspektivering af sundhedsspsykologien.
- Opsummering, overblik og kravene til eksamen.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
8 forelæsninger á 2 timer	16
8 seminar- og øvelsesgange á 1 timer	8
Læsning, forberedelse og aktiv deltagelse	111
Eksamens	Aktiv deltagelse

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger:

8 forelæsninger á 2 timer

Antal forelæsningshold:

1

Antal seminartimer:

8 gange á 1 time seminar og øvelser.

Timerne ligger hver gang i umiddelbar forlængelse af forelæsninger, så de i alt 8 møde-gange består af 3 timer.

Antal seminarhold:

0

Deltagere

Der er samlæsning med Sidefag.

Deltagerforudsætninger

?

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse	Mette Kold
2. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Angst, depression og stress generelt set	Mette Kold
3. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min	Rehabiliteringspsykiatriske relevans og vækst	Charlotte Glintborg
4. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser	Patrick Karl Bender
5. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Kroniske smærter og håndtering heraf	Mette Kold

6. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Funktionelle lidelser	Mette Kold
7. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Mindfulness og compassion i sundhedpsykologien	Mette Kold
8. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Den professionelle i det sundhedpsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer. Afslutning af forløb	Mette Kold

Eksamensform

Modulet afsluttes på enten 4. eller 6. semester med en intern skriftlig prøve. Prøven er en individuel hjemmeopgave på 5-7 sider med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives bestået/ikke bestået.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfriede.

Afløsning: Prøven kan afløses ved tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset.

Aktiv deltagelse i modulets foredrag og diskussioner er påkrævet. Aktiv deltagelse er defineret som læsning af litteratur, samt bidrag til modulets diskussioner gennem mundtlige oplæg og aktiv deltagelse i diskussioner. I det omfang den enkelte underviser vælger at anvende e-baserede produkter og opgaver, kan dokumentation for at have læst / set / løst de stillede opgaver være et krav.

Forelæsningsmønster/Pensum (502 sider i alt):

Modulaktiviteter

Det kan ikke forventes at samtlige tekster gennemgås ved forelæsningerne.

1. Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse

3 timer v/ Mette Kold

Der gives en introduktion til sundhedpsykologien – fagets genstandsområde og historie internationalt og i Danmark. Desuden vil basale begreber og sygdoms- og sundhedsmodeller blive gennemgået og sat i relation til faget.

Pensum (i alt 126 sider):

- Taylor, S.E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition), s. 14-36. New York, NY: McGraw-Hill Education. Kap. 2. The systems of the body. [22 s]
- Friis-Hasché, E. (2013). 1. *Sundhed, sygdom og funktion*, s. 25-45. In Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedpsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [21 s]
- Zachariae, B. (2013). 5. *Hjerne, psyke og immunsystem*, s. 103-122. In Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedpsykologi*. Munksgaard. [20 s]

- Goleman, D. & Davidson, R.J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*, s. 101-122 & s. 165-190. New York: Avery. Kap. 6. Primed for love & Kap. 9. Mind, Body & Genome. [48 s]
- Prætorius, N.U. (2018). *Opgør med konkurrencestatens negative menneskesyn*. In Wold, M., & Wold, M.. Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser. Jensen & Dalgaard. [15 s]

2. Angst, depression og stress

3 timer v/ Mette Kold

Angst, depressivitet og stress er steget drastisk det seneste tiår i DK. Det giver nedsat livskvalitet og social funktionsevne. Forelæsningen anskuer både det rent kliniske symptombillede og kommer med et mere socialantropologisk bud på epidemiens årsag.

Pensum (i alt 103 sider):

- Netterstrøm, B. (2013). *Stress*. Kap. 6, s. 123-138. In Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedpsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [16 s]
- Nielsen, T., Hougaard, E. & Rosenberg, R. (2002). *Angstens psykologi og biologi*. Kap. 1, s. 11-56. I: Hougaard, E. m.fl. *Angst & angstbehandling*. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. [45 s]
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange. Om frygt og helte*. S. 179-229. Kbh.: Gyldendal. [36 s]
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. [6 s]

3. Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser

3 timer v/ Patrick Karl Bender

Der er en stigende bevågenhed på børn og unges mistrivsel. Problemet belyses fra forskellige perspektiver. Under temaet 'Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser', ser vi på, hvordan vi tilgår digitale spil og andre medier, og hvordan brugen af disse påvirker os. Er det godt for os at bruge digitale medier? Er det dårligt? Hvad er de sundhedsmæssige konsekvenser af digitalt mediebrug?

Pensum (i alt 29 sider):

- Bender, P. K. (2018). Problematiske gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current opinion in psychology*, 19, 104-108. [5 s]
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. [7 s]
- Tromholt, M. (2016). The Facebook Experiment: Quitting Facebook Leads to Higher Levels of Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(11), 661–666. [6 s]

4. Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst

3 timer v/ Charlotte Glintborg

Når et menneske rammes af alvorlig sygdom, bør der ikke kun være fokus på de somatiske symptomer og følger, men også de psykologiske konsekvenser, det har at blive ramt at svær sygdom. At skulle forsone sig med varigt nedsatte funktioner kan afstedkomme psykologiske reaktioner som depression, nedsat livskvalitet mm. Også de pårørende bliver potentielt hårdt ramte. Rehabiliteringspsykologien byder på helhedsorienterede forholdemåder i støtten til syge og pårørende.

Pensum (i alt 18 sider):

- Glintborg, C. (2018). *Introduktion til rehabiliteringspsykologi*. Kap. 1, s. 13-18. In C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [6 s]
- Glintborg, C. & Larsen, K. (2018). *Fra sygdom til sundhed – resiliensmodellen*. Kap. 3, 35-46. In C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [12 s]

5. Kroniske smerter og håndtering heraf

3 timer v/ Mette Kold

Mange forskellige sygdomme medfører mere eller mindre invaliderende og tilbagevendende eller kroniske smerter. Sundhedspsykologen arbejder helhedsorienteret med at understøtte stadig mere velfungerende håndteringsstrategier. Forelæsningen gennemgår hvad og hvordan der arbejdes hermed på smertecentre i DK.

Pensum (i alt 64 sider):

- Hansen, K.E. & Kold, M. (2018). *Rehabiliteringspsykologisk behandling af kroniske smerter*. Kap 14, s. 239-262. In C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [24 s]
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. [14 s]
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. [26 s]

6. Funktionelle lidelser

3 timer v/ Mette Kold

Komplekse symptom- og sygdomsbilleder fylder stadigt mere. I 20-50% af alle lægekonsultationer, afhængig af det lægelige speciale, konfronteres lægen med somatiske symptomer, som ikke skyldes somatisk sygdom, og hvor en ren biomedicinsk tilgang derfor kommer til kort. 6% har en funktionel lidelse, der påvirker deres livskvalitet væsentligt. En funktionel lidelse er en samlebetegnelse for en gruppe af sygdomme, hvor man er belastet af eller bekymret over fysiske symptomer, som gør det svært at fungere i dagligdagen, og hvor symptomerne ikke kan tilskrives en anden kendt og veldefineret diagnose. Man kan forstå en funktionel lidelse som en tilstand, hvor hjernen og kroppen er overbelastet og ikke fungerer normalt. Gennem de seneste år er der blevet forsket intensivt i årsager og behandling af funktionelle lidelser. Forskningen viser blandt andet, at nogle patienter kan blive raske, og en stor del kan få en betydelig forbedret livskvalitet. Forelæsningen gennemgår dele af forskningen og behandlingen, som den foregår i DK. I terapiforskningen har man konstateret, at kvaliteten af relationen

samt terapeutens nærvær er væsentlige udslagsgivende faktorer for effekt. Placeboforsknin-gen understøtter betydningen og vigtigheden af de menneskelige møder.

Pensum (i alt 33 sider):

- Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). [3 s]
- Kallesøe, K. H., Schröder, A., Wicksell, R. K., Fink, P., Ørnboel, E., & Rask, C. U. (2016). Comparing group-based acceptance and commitment therapy (ACT) with enhanced usual care for adolescents with functional somatic syndromes: a study protocol for a randomized trial. *BMJ Open*, 6(9), e012743. [10 s]
- Herbert, B.M. & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692–704. [13 s]
- Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN*, 157, S98–S105. [7 s]

7. Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien

3 timer v/ Mette Kold

Mindfulness og compassion bruges i stadig stigende grad i (sundheds)psykologien, både i forhold til sygdomsramte og deres pårørende. De mest anvendte retninger og deres anvendelsesområder inden for psykologien gennemgås kort. Der zoomes ind på retningen Mindfulness Based Cognitive Therapy (MBCT), som især bruges i forhold til at forebygge tilbagefald af svær depression. MBCT har også dannet udgangspunkt for forløb til gruppebaserede kræft-håndteringsforløb.

Pensum (i alt 92 sider):

- Kold, M. & Hansen, K.E. (2018). 7. *Mindfulness*, s. 89-114 | C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [26 s]
- Segal, Z.V., Williams, J.M.G. og Teasdale, J.D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed), s. 11-60. New York: Guilford Press. Kap. 1. Depression casts a long shadow. Kap. 2. Why do people that have recovered from depression relapse?. Kap. 3. Developing mindfulness-based cognitive therapy. [50 s]
- Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 81-97. Washington: American Psychological Association. Kap. 6. Mindfulness-based interventions for medical populations. [16 s]

8. Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer.

Afslutning af forløb

3 timer v/ Mette Kold

Sundhedspsykologien har oplevet skiftende bølger af popularitet, internationalt som nationalt gennem ca. fem årtier. Kritik af og forsvar for retningens beståen også i fremtiden, fremføres. Deltageren på modulet får nu lejlighed til at sætte fokus på sin egen professionelle rolle og udviklingen af denne. Forelæsningen slutter med en tour de force ud over modulets struktur, formål og indhold.

Pensum (i alt 37 sider):

- Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 21-36. Washington: American Psychological Association. Kap. 2. The mindful therapist. [15 s]
- Terjestam, Bengtsson, & Jansson (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. [13 s]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*; Milton Vol. 19, Iss. 1, (Apr 2016): 33-41. [9 s]

Pensum i alt (502 sider):

- Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). <https://doi.org/10.4172/2471-2701.1000e104> [3 s]
- Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current Opinion in Psychology*, 19, 104–108. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.04.003> [5 s]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 19(1), 33–41. <https://doi.org/10.1007/BF03400985> [9 s]
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange: om frygt og helte*. Copenhagen: Gyldendal. Herfra s. 179-215. [36 s]
- Friis-Hasché, E., Frostholm, L., & Schröder, A. (2013). Klinisk sundhedpsykologi. Kbh.: Munksgaard. Herfra kap. 1 (s. 25-45) & kap. 5 (s. 103-122). [41 s]
- Glintborg, C. (2018). *Rehabiliteringspsykologi: en introduktion i teori og praksis*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Herfra kap. 1 (s. 13-18), 3 (s. 35-46), 7 (s. 89-114), 14 (s. 239-262). [88 s]
- Goleman, D., & Davidson, R. J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*. New York: Avery. Herfra kap. 6 (s. 101-122) & 9 (s. 165-190). [48 s]
- Herbert, B. M., & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692–704. <https://doi.org/10.1111/j.1756-8765.2012.01189.x> [13 s]
- Hougaard, E., Rosenberg, R., & Nielsen, T. (2008). Angst og angstbehandling. Hans Reitzel. Herfra del af kap. 1, s. 11-56. [45 s]
- Kallesøe, K. H., Schröder, A., Wicksell, R. K., Fink, P., Ørnboel, E., & Rask, C. U. (2016). Comparing group-based acceptance and commitment therapy (ACT) with enhanced usual care for adolescents with functional somatic syndromes: a study protocol for a randomized trial. *BMJ Open*, 6(9), e012743. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2016-012743> [10 s]
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. <https://doi.org/10.1080/19012276.2012.693727> [14 s]
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. <https://doi.org/10.1556/2006.5.2016.062> [7 s]

- Markey, P. M., & Ferguson, C. J. (2017). Internet Gaming Addiction: Disorder or Moral Panic? *American Journal of Psychiatry*, 174(3), 195–196.
<https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2016.16121341> [2 s]
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698.
<https://doi.org/10.1073/pnas.1010076108> [6 s]
- Netterstrøm, B. (2008). Stresshåndtering. Kbh.: Hans Reitzel. Herfra del af kap. 1., s. 13-28. [16 s]
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). Mindfulness-based cognitive therapy for depression (2nd ed). New York: Guilford Press. Herfra kap. 1, 2 & 3, side 11-60. [50 s]
- Shapiro, S. L., & Carlson, L. E. (2017). *The art and science of mindfulness: integrating mindfulness into psychology and the helping professions* (Second edition). Washington, DC: American Psychological Association. Herfra kap. 2 (s. 21-36) & kap. 6, (s. 81-97.) [32 s]
- Taylor, S. E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition). New York, NY: McGraw-Hill Education. Herfra kap. 2 (s. 14-36). [22 s]
- Terjestam, Y., Bengtsson, H., & Jansson, A. (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469.
<https://doi.org/10.1177/0143034316658321> [13 s]
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31.
<https://doi.org/10.1080/16506073.2015.1098724> [26 s]
- Wold, M. (red.). (2018). Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser. Jensen & Dalgaard. S. Herfra kapitlet af Prætorius, N.A. Opgør med konkurrencestatens primitive menneskesyn. [15 s]

Med forbehold for ændringer.

Modultitel dansk: Visuelle metoder: Brug af billeder og video i kvalitativ forskning

Modultitel engelsk: Visual methods: Using images and video in qualitative research

ECTS 5
STADS-kode HEA460014V

Placering
4. & 6. semester

Modulansvarlig
Sarah Awad awads@hum.aau.dk

Undervisere

Sarah Awad SA awads@hum.aau.dk

Brady Wagoner BW wagoner@hum.aau.dk

Carolin Demuth CD cdemuth@hum.aau.dk

Paula Cavada-Hrepich PAH pcavadah@hum.aau.dk

Noomi Matthiesen NM noomi@hum.aau.dk

Ivan Lind Cristensen IC ilc@dps.aau.dk

Type og sprog

Valgfag
Engelsk og Dansk

Mål

This elective course aims to orient students with different approaches to analyse images in our visual culture and to incorporate images and videos as methods in their qualitative research.

Visual, alongside verbal communication, mediate a wide range of psychological processes (e.g. memory, emotions, imagination, etc.) both at individual and collective level. By making abstract concepts and social representations into something concrete and tangible, images

have played a key role as meaning-making cultural tools through which people imagine, remember, think, argue and communicate their views on different social issues. Such a symbolic power usually makes images the arena in which political and social struggle is reflected. Thus, the use of images in art, media, urban space, etc. can be used to justify the status quo or provoke social change, to impose official propaganda or to resist the hegemonic worldview.

The students will obtain through the module:

Viden

Viden om og grundig forståelse af relevante begreber, teorier, metoder og værktøjer inden for den visuelle kvalitative forskning.

Færdigheder

Færdigheder i at:

beskrive og redegøre for relevante begreber og teorier inden for visuel kultur
beskrive og forklare relevante metodologiske tilgange til kritisk visuel analyse
reflektere over ovenstående i forskellige kulturel kontekst

Kompetencer

Kompetencer til at anvende viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge visuelle fra et psykologisk perspektiv på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

The course is aimed at providing theoretical and methodological knowledge about visuals and their use within research. Psychology research relies heavily on spoken and written language, while many meaning-making processes also involve how we understand and appropriate our visual culture. The module builds upon and supplements students' knowledge of Social Psychology, Social Theory, and Qualitative Methods.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Undervisningsform: dialogbaseret og forelæsningspræg med gruppearbejde.

Det forventes, at de studerende deltager aktivt undervejs.

Aktivitet	Timer
6 forelæsninger à 4 timer	24
Læsning og forberedelse	111

Antal forelæsninger: 6 á 4 lektioner

Deltagere

Valgfag er målrettet 4.og 6. semester på psykologiuddannelsen.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder	Pensum
1. Forelæsning	4 x 45	Introduction to different theoretical and qualitative methodological approaches to images. Social life of images – group activitiy	SA	Rose (2008) Radley (2010) Reavey (2012) Awad (2020)
2. Forelæsning	4x45	Subjective Cameras: The case of collective grief. Mental Maps and annotated drawings as methodological tools	BW	Bresco & Wagoner (2019) Lahlou, S. (2011) Milgram, S. (1992)
3. Forelæsning	4x45	Visuals in revolution and resistance: the case of the French revolution Protest symbols – group activitiy	IC	Landes (1992) Awad & Wagoner (2020)
4. Forelæsning	4x45	Video-recorded observations: The case of children's institutional transitions. Video Stimulated Recall Interviews: The case of parent-pedagogues collaboration in everyday settings.	PC & NM	Tobin (1992) Dempsey (2010) Fleer (2014)a Fleer (2014)b
5. Forelæsning	4x45	Multimodal Video Analysis Data session: Video interactions	CD	Demuth (2020) Goodwin (2000)
6. Forelæsning	4x45	The visual in everyday life Group work and discussion	SA	Berger (1972) Lonchuk & Rosa (2011)

Eksamensforsøg

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri indgår bl.a. kort essays skrivning, gruppearbejde og gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg

Syge- og re-eksamen

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetal: 5-7 sider.

Forelæsningsmønster/Pensum:

Litteratur (493 sider)

1. Forelæsning

Recommended readings:

- Rose, G. (2008) Visual Methodologies. London: Routledge (Chapter 1) [32 pp]
- Radley, A. (2010). What people do with pictures? *Visual Studies*, 25, 267-279 [22 pp]
- Reavey, P. (Ed.). (2012). *Visual methods in psychology: Using and interpreting images in qualitative research*. Routledge. (Ch.1) [13 pp]
- Awad, S. H. (2020). The Social Life of Images. *Visual Studies*. 35:1, 28-39, DOI: 10.1080/1472586X.2020.1726206 (13 pp)

2. Forelæsning

Recommended readings:

- Bresco, I. & Wagoner, B. (2019). Studying collective memory and grief through modern memorials: A cultural psychology perspective. *Estudios de Psicología/Studies in Psychology* [20 pp]
- Lahlou, S. (2011). How can we capture the subject's perspective? An evidence-based approach for the social scientist. *Social science information*, 50(4), 607-655 [43 pp]
- Milgram, S. (1992). Psychological maps of Paris. *The individual in a social world*, 88-113. [25 pp]

3. Forelæsning

Recommended readings:

- Joan B. Landes (1992), "Representing the body politic: The paradox of Gender in the graphic politics of the French Revolution" in Sara E. Melzer, Leslie W. Rabine (eds), *Rebel daughters: women and the French Revolution*, Oxford University Press, pp. 15-37. [22 pp]
- Awad, S. H. & Wagoner B. (2020) Protest Symbols. *Current Opinion in Psychology*. 35:98-102. Link (5 pp)

4. Forelæsning

Recommended readings:

- Tobin, J. (1992). A Dialogical Approach to Fieldsite Typicality. *City and Society* 6(1), 46–67 . [21 pp]
- Dempsey, N. P. (2010). Stimulated recall interviews in ethnography. *Qualitative sociology*, 33(3), 349-367. [18 pp]
- Fleer, M. (2014)a. A digital turn: Post-developmental methodologies for researching with young children. In *Visual Methodologies and Digital Tools for Researching with Young Children* (pp. 3-11). Springer, Cham. [9 pp]
- Fleer, M. (2014)b. Beyond developmental geology: A cultural-historical theorization of digital visual technologies for studying young children's development. In *Visual methodologies and digital tools for researching with young children* (pp. 15-34). Springer, Cham.[20 pp]

5. Forelæsning

Recommended readings:

- Demuth, C. (2020). Socializing accountability in classroom interactions: embodied discursive practices in a North Indian preschool. In: Sally Wiggins & Karin Osvaldsson Cromdal (eds). *Discursive psychology and embodiment: Beyond subject-object binaries*. Palgrave Macmillan. [25 pp]

- Goodwin, C. (2000). Action and embodiment within situated human interaction. *Journal of Pragmatics*, 32, 1489–1522. [33 pp]

6. Forelæsning

Recommended readings:

- Berger, J (1972). *Ways of Seeing*. Penguin: London [155 pp].
- Lonchuk, M. & Rosa, A. (2011). Voices of graphic art images. In Märtsin, M., Wagoner, B., Aveling, E. L., Kadianaki, I., & Whittaker, L. (Eds), *Dialogicality in focus: Challenges to theory, method and application*. Nova Science Publishers. [17 pp]

Modultitel dansk Lykke og livskvalitet - er det det samme?

Modultitel engelsk Happiness and quality of life – is that the same?

ECTS 5 ECTS

STADS-kode HEA460012V

Placering

4. og 6. semester ved psykologi-uddannelsen.

Modulansvarlig

Ane Søndergaard Thomsen, AST, anest@hum.aau.dk

Undervisere

Ane Søndergaard Thomsen, AST, anest@hum.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Den studerende skal kunne demonstrere:

Viden

- begreber og tematikker inden for lykke og livskvalitetsforskning.

Færdigheder

- beskrive og redegøre for sammen begreber og tematikker
- beskrive og redegøre for de forskellige metodiske og analytiske tilgange i forhold emnerne lykke- og livskvalitet
- forholde sig kritisk til lykkeforskningens empiriske grundlag
- reflektere over ovenstående i konkrete afgrænsede sammenhænge og
- forklare sammenhænge, analysere og/eller udføre de konkrete procedurer under vejledning.

Kompetencer

- anvende ovenstående viden og færdigheder på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Danskerne er ofte blevet kåret til verdens lykkeligste folk, senest af FN i "World Happiness Report 2016 Update". Hvad betyder det?

Kurset omfatter en indføring i den videnskabelige forskning i lykke og livskvalitet som udgangspunkt for en diskussion af, hvorvidt lykke og livskvalitet er det samme. Kan man fx være lykkelig, hvis man lider af en alvorlig sygdom. Og hvordan, hvis overhovedet, hænger det sammen med mental sundhed?

Modulet omfatter centrale teorier og forskningsresultater inden for emnet, herunder teorier om faktorer, der fremmer eller hæmmer lykke og livskvalitet.

Lykke og livskvalitet er almenpsykologiske temae, da de er almindeligt forekommende fænomener, der berører os alle. Derudover trækker behandlingen af emnerne på alle de psykologiske grunddiscipliner fra 1. og 3. semester i forsøget på at give en helhedsorienteret lysning. Modulet henvender sig således særligt til 6. semesters almenpsykologiske temaramme samtidig med, at kurset i overensstemmelse med 4. semesters fokus på kvantitativ metode diskuterer de mange kvantitative måleinstrumenter.

Der bliver mulighed for selv at prøve nogle af de ofte anvendte metodikker.

PS. Der er ikke tale om et kursus i positiv psykologi.

Omfang og forventet arbejdsindsats

4 forelæsninger á 4 timer, dvs. 16 timer i alt.

Det forventes, at de studerende deltager aktivt i øvelser undervejs.

Pensum: 500 standardsider litteratur.

Deltagere

Valgfaget er målrettet 4.og 6. semester på psykologiuddannelsen.

Ved forhåndsgodkendelse fra de pågældendes studienævn er kurset også åbent for andre.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
1. Forelæsning med integrerede workshopaktiviteter	4 x 45 min.	Danmark/Norge/Finland - verdens lykkeligste lande?	Ane Søndergaard Thomsen
2. Forelæsning med integrerede workshopaktiviteter	4 x 45 min.	Livskvalitet	Ane Søndergaard Thomsen
3. Forelæsning med integrerede workshopaktiviteter	4 x 45 min.	Evolutionær tilgang til lykke og livskvalitet	Ane Søndergaard Thomsen
4. Forelæsning med integrerede workshopaktiviteter	4 x 45 min.	Er livskvalitet og lykke så det samme?	Ane Søndergaard Thomsen

Eksamensform

Prøven: Aktiv deltagelse/løbende evaluering.

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedevarsel samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset. Disse opgaver indebærer bl.a. aktiv deltagelse i et igangværende forskningsprojekt.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået.

Syge- og reeksamen

Prøven foregår som en intern skriftlig prøve i form af en hjemmeopgave med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum. Der er tale om en individuel opgave på 5-7 sider.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået. Besvarelsen bedømmes af eksinator.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfriede.

Se endvidere "vigtige datoer" og "Formalia vedr. Prøver".

Forelæsningsmarchet/Pensum:

1. forelæsning: Danmark/Norge/Finland - verdens lykkeligste lande?

4 timer v/ Ane Søndergaard Thomsen

Forelæsning giver en introduktion til lykkeforskning i FN, EU og på nationalt niveau. Hvad betyder det? Hvordan og hvad måler man? Hvad betyder det i et psykologisk perspektiv?

I en globaliseret tidsalder migrerer mennesker i søgning efter et bedre liv. Forelæsningen vil berøre, hvordan migration påvirker lykken for alle tre befolkningsgrupper: 1) migranterne, 2) dem, der efterlades i hjemlandet og 3) befolkningen i modtagerlandet.

I øvelsesdelen afprøver I metodikken i praksis.

Forelæsningens pensum:

- Helliwell, J.F., Layard, R., Sachs, J., & De Neve, J-E. (Eds.) (2020). [World Happiness Report 2020](https://worldhappiness.report/ed/2020/). New York: Sustainable Development Solutions Network. Available from <https://worldhappiness.report/ed/2020/> [152 sider]
- Helliwell, J.F., Layard, R. & Sachs, J.D. (Eds.) (2018). [World Happiness Report 2018](#). Chapter 1-3 (ss. 2-65) & annex (ss. 160-166). [71 sider]
- Helliwell, J., Layard, R. & Sachs, J. (Eds.) (2016). [World Happiness Report 2016, Update \(Vol. 1\)](#). Chapter 1 & 2 (ss. 1-49). New York: Sustainable Development Solution Network. [49 sider]
- Institut for lykkeforskning & Danica Pension (). [Der er et lykkeligt land – en kortlægning af årsagerne til danskernes lykke](#). Se <http://www.lykkeforskning.dk/> [64 sider]
- The Happiness Research Institute (2015). [Happiness Equality Index Europe 2015](#). See <http://www.lykkeforskning.dk/> [15 sider]

Supplerende litteratur:

- OECD (2013), [OECD Guidelines on Measuring Subjective Well-being](#). OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264191655-en> [270 sider]
- Link til World Database of Happiness, der drives af forskere ved Erasmus University Rotterdam i Holland: <http://worlddatabaseofhappiness.eur.nl/>

2. kursusgang: Livskvalitet

4 timer v/Ane Søndergaard Thomsen

Også livskvalitet måles på forskellig vis. WHO har fx udviklet et spørgeskema, der i den korte version er valideret i Danmark.

Kursusgangen præsenterer forskningen og diskuterer bl.a. om, og evt. hvordan, man kan op leve stor tilfredshed, selvom man lever med et handikap eller en psykisk lidelse.

I øvelsesdelen afprøver I metodikken i praksis.

PS. Underviser har tilladelse fra WHO til at anvende spørgeskemaet i forskningsprojekt.

Forelæsningens pensum:

- Asnaani, A., Kaczkurkin, A.N., Alpert, E., McLean, C.P., Simpson, H.B., & Foa, E.B. (2017). [The effect of treatment on quality of life and functioning in OCD](#). *Comprehensive Psychiatry*, 73(2), 7–14. DOI: 10.1016/j.comppsych.2016.10.004 [8 sider]
- Grover, S. & Dutt, A. (2011). [Perceived burden and quality of life of caregivers in obsessive-compulsive disorder](#). *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 65(5), 416–422. DOI: 10.1111/j.1440-1819.2011.02240.x [7 sider]
- Jacoby, R.J., Leonard, R.C., Riemann, B.C., & Abramowitz, J.S. (2014). [Predictors of quality of life and functional impairment in obsessive-compulsive disorder](#). *Comprehensive Psychiatry*, 55(5), 1195-1202. DOI: 10.1016/j.comppsych.2014.03.011 [8 sider]
- Kugler, B.B., Lewin, A.B., Phares, V., Geffken, G.R., Murphy, T.K., & Storch, E.A. (2013). [Quality of life in obsessive-compulsive disorder: The role of mediating variables](#). *Psychiatry Research*, 206(1), 43–49. DOI: 10.1016/j.psychres.2012.10.006 [7 sider]
- Nørholm, V. & Bech, P. (2001). [The WHO Quality of Life \(WHOQOL\) Questionnaire: Danish validation study](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 55(4), 229-235. DOI: 10.1080/080394801681019075 [7 sider]
- Rapaport, M.H., Clary, C., Fayyad, R., & Endicott, J. (2005). [Quality-of-Life impairment in depressive and anxiety disorders](#). *American Journal of Psychiatry*, 162(6), 1171-1178. DOI: 10.1176/appi.ajp.162.6.1171 [8 sider]
- Thomsen, A.S. & Bech, P. (2017). [Possible Error in the Danish version of the WHO Quality of Life \(WHOQOL-BREF\) Questionnaire](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 71(7), 549-550. DOI: 10.1080/08039488.2017.1352025 [2 sider]
- Weidle, B., Ivarsson, T., Thomsen, P.H., Lydersen, S., & Jozefiak, T. (2015). [Quality of life in children with OCD before and after treatment](#). *European Child and Adolescence Psychiatry*, 24(9), 1061-1074. DOI: 10.1007/s00787-014-0659-z [14 sider]

- The WHOQOL Group (WHO) (1998). [Development of the World Health Organization WHOQOL-BREF Quality of Life Assessment](#). *Psychological Medicine*, 28(3), 551-558 [8 sider]
- World Health Organization (WHO) (1996). [WHOQOL-BREF: introduction, administration, scoring and generic version of the assessment](#). Available from: http://www.who.int/mental_health/media/en/76.pdf [18 sider]

3. kursusgang: Evolutionær tilgang til lykke og livskvalitet

4 timer v/Ane Søndergaard Thomsen

Det evolutionære perspektiv antager, at mennesket er udviklet med henblik på at løse de problemer, vores forfædre mødte i bestræbelsen på at overleve og reproducere sig. Det har gennem tiden bl.a. krævet, at vi har lyst til at få børn.

Forelæsningen diskuterer særlige elementer i vores tilfredshed, der kunne tænkes at have en evolutionær baggrund, herunder forældreskabets betydning. Hvordan hænger det sammen, at det nogle gange påstås i pressen, at "Lykken er ikke at få børn", mens det andre gange rapporteres, at "forældre er lykkeligere". Hvad er op og ned på dette dilemma? Det er et faktum at fødselsraten i Vesteuropa er så lille, at vi som art ikke reproducerer os selv (under 2 børn pr. kvinde).

Et andet tema er naturens betydning for menneskers velbefindende.

Forelæsningens pensum:

- Crosier, B.S., Webster, G.D. & Dillon, H.M. (2012). [Wired to Connect: Evolutionary Psychology and Social Networks](#). *Review of General Psychology*, 16(2), 230-239. DOI: 10.1037/a0027919 [10 sider]
- Grinde, B. (2009) [An evolutionary perspective on the importance of community relations for quality of life](#). *TheScientificWorldJOURNAL: TSW Child Health & Human Development* 9, 588–605. DOI 10.1100/tsw.2009.73 [18 sider]
- Grinde, B. & Patil, G.G. (2009). [Biophilia: Does Visual Contact with Nature Impact on Health and Well-Being?](#) *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 6(9), 2332-2343. doi:10.3390/ijerph6092332 [12 sider]
- Stanca, L. (2016). [The geography of parenthood and well-being: Do children make us, where and why?](#) In Sachs, J., Bechetti, L. & Annett, A. (Eds.), *World Happiness Report 2016 (Vol II)*, Special Rome edition Chapter 4, 88-102. Kan hentes på http://worldhappiness.report/wp-content/uploads/sites/2/2016/03/HR-V2Ch4_web.pdf [14 sider]

Supplerende litteratur:

- Workman, L. & Reader, W. (2008). *Evolutionary Psychology* (2th Ed.). Cambridge, UK: Cambridge University Press [328 sider]

4. kursusgang: Er livskvalitet og lykke så det samme?

4 timer v/Ane Søndergaard Thomsen

Den afsluttende forelæsning centrerer sig om resultaterne fra de studerendes øvelser. Hvad viser de studerendes arbejde med lykke og livskvalitet?

Kan vi som psykologer lære noget af dette eller er det blot målinger, der er gode som reklamekampagne for de nordiske lande som verdens lykkeligste lande?

Forelæsningens pensum:

Der er intet ny pensum til denne kursusgang.

Samet pensum

- Asnaani, A., Kaczkurkin, A.N., Alpert, E., McLean, C.P., Simpson, H.B., & Foa, E.B. (2017). [The effect of treatment on quality of life and functioning in OCD](#). *Comprehensive Psychiatry*, 73(2), 7–14. DOI: 10.1016/j.comppsych.2016.10.004 [8 sider]
- Crosier, B.S., Webster, G.D. & Dillon, H.M. (2012). [Wired to Connect: Evolutionary Psychology and Social Networks](#). *Review of General Psychology*, 16(2), 230-239. DOI: 10.1037/a0027919 [10 sider]
- Grinde, B. (2009) [An evolutionary perspective on the importance of community relations for quality of life](#). *TheScientificWorldJOURNAL: TSW Child Health & Human Development* 9, 588–605. DOI 10.1100/tsw.2009.73 [18 sider]
- Grinde, B. & Patil, G.G. (2009). [Biophilia: Does Visual Contact with Nature Impact on Health and Well-Being?](#) *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 6(9), 2332-2343. doi:10.3390/ijerph6092332 [12 sider]
- Grover, S. & Dutt, A. (2011). [Perceived burden and quality of life of caregivers in obsessive-compulsive disorder](#). *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 65(5), 416–422. DOI: 10.1111/j.1440-1819.2011.02240.x [7 sider]
- Helliwell, J.F, Layard, R. Sachs, J., & De Neve, J-E. (Eds.) (2020). [World Happiness Report 2020](#). New York: Sustainable Development Solutions Network. Available from <https://worldhappiness.report/ed/2020/> [152 sider]

- Helliwell, J.F., Layard, R. & Sachs, J.D. (Eds.) (2018). [World Happiness Report 2018](http://worldhappiness.report/). Chapter 1-3 (ss. 2-65) & annex (ss. 160-166). Available from: <http://worldhappiness.report/> [71 sider]
- Helliwell, J., Layard, R. & Sachs, J. (Eds.) (2016). [World Happiness Report 2016, Update \(Vol. 1\)](#). Chapter 1 & 2 (ss. 1-49). New York: Sustainable Development Solution Network. [49 sider]
- Institut for lykkeforskning & Danica Pension (). [Der er et lykkeligt land – en kortlægning af årsagerne til danskernes lykke](#). Se <http://www.lykkeforskning.dk/> [64 sider]
- Jacoby, R.J., Leonard, R.C., Riemann, B.C., & Abramowitz, J.S. (2014). [Predictors of quality of life and functional impairment in obsessive-compulsive disorder](#). *Comprehensive Psychiatry*, 55(5), 1195-1202. DOI: 10.1016/j.comppsych.2014.03.011 [8 sider]
- Kugler, B.B., Lewin, A.B., Phares, V., Geffken, G.R., Murphy, T.K., & Storch, E.A. (2013). [Quality of life in obsessive-compulsive disorder: The role of mediating variables](#). *Psychiatry Research*, 206(1), 43–49. DOI: 10.1016/j.psychres.2012.10.006 [7 sider]
- Nørholm, V. & Bech, P. (2001). [The WHO Quality of Life \(WHOQOL\) Questionnaire: Danish validation study](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 55(4), 229-235. DOI: 10.1080/080394801681019075 [7 sider]
- Rapaport, M.H., Clary, C., Fayyad, R., & Endicott, J. (2005). [Quality-of-Life impairment in depressive and anxiety disorders](#). *American Journal of Psychiatry*, 162(6), 1171-1178. DOI: 10.1176/appi.ajp.162.6.1171 [8 sider]
- Stanca, L. (2016). [The geography of parenthood and well-being: Do children make us, where and why?](#) In Sachs, J., Beccetti, L. & Annett, A. (Eds.), *World Happiness Report 2016 (Vol II), Special Rome edition* Chapter 4, 88-102. Kan hentes på http://worldhappiness.report/wp-content/uploads/sites/2/2016/03/HR-V2Ch4_web.pdf [14 sider]
- The Happiness Research Institute (2015). [Happiness Equality Index Europe 2015](#). See <http://www.lykkeforskning.dk/> [15 sider]
- The WHOQOL Group (WHO) (1998). [Development of the World Health Organization WHOQOL-BREF Quality of Life Assessment](#). *Psychological Medicine*, 28(3), 551-558 [8 sider]
- Thomsen, A.S. & Bech, P. (2017). [Possible Error in the Danish version of the WHO Quality of Life \(WHOQOL-BREF\) Questionnaire](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 71(7), 549-550. DOI: 10.1080/08039488.2017.1352025 [2 sider]
- Weidle, B., Ivarsson, T., Thomsen, P.H., Lydersen, S., & Jozefiak, T. (2015). [Quality of life in children with OCD before and after treatment](#). *European Child and Adolescence Psychiatry*, 24(9), 1061-1074. DOI: 10.1007/s00787-014-0659-z [14 sider]
- World Health Organization (WHO) (1996). [WHOQOL-BREF: introduction, administration, scoring and generic version of the assessment](#). Available from: http://www.who.int/mental_health/media/en/76.pdf [18 sider]